

Điệp ngữ

I. Kiến thức cơ bản

- Khi nói hoặc biết, người ta có thể dùng nhiều biện pháp lặp lại từ ngữ (hoặc cả một câu) để làm nổi bật ý, gây cảm xúc mạnh. Cách lặp lại như vậy gọi là phép điệp ngữ, từ ngữ được lặp lại gọi là điệp ngữ.

- *Điệp ngữ có nhiều dạng: Điệp ngữ ngắt quãng, điệp ngữ nối tiếp, điệp ngữ chuyển tiếp (điệp ngữ vòng).*

II. Hướng dẫn tìm hiểu câu hỏi phần bài học

1. Điệp ngữ và tác dụng của điệp ngữ

Câu 1. Những từ ngữ được lặp lại trong khổ đầu và cuối của bài “Tiếng gà trưa”

Khô 1: Nghe (3 lần) Cả hai khô: - Tiếng gà

Khô 2: Vì (4 lần) - Cục tác

- Tuổi thơ

Câu 2. Tác dụng của những từ ngữ lặp lại:

- Nhằm mục đích nhấn mạnh ý, gây ấn tượng.

- Gọi lên cảm xúc trong lòng người.

2. Tác dụng điệp ngữ

Khổ thơ a: Điệp ngữ nối tiếp (Thơ Phạm Tiến Duật)

Khô thơ b: điệp ngữ chuyển tiếp điệp ngữ vòng (Thơ Đoàn Thị Điểm)

III. Hướng dẫn luyện tập

Câu 1. Tìm điệp ngữ trong những đoạn trích sau đây và cho biết tác giả muốn nhấn mạnh điều gì?

Đoạn a

- **Điệp ngữ:** *Một dân tộc đã gan góc* nhằm nhấn mạnh để làm nổi bật bản chất kiên cường, gan dạ, dũng cảm của dân tộc Việt Nam trong công cuộc đấu tranh chống phát xít, giành độc lập tự do.

- Điệp ngữ: *Dân tộc đó phải được* – Khẳng định sự tất yếu về quyền được hưởng tự do độc lập của dân tộc Việt Nam.

- Biện pháp điệp ngữ đã làm cho văn bản cân đối, nhịp nhàng.
- Nội dung diễn đạt trở nên ấn tượng, hùng hồn, giàu sắc thái ý nghĩa có sức thuyết phục cao.

Đoạn b

Điệp ngữ *trông* (9 lần) thể hiện sự lo lắng về ngồn ngang trăm bề cực nhọc vất vả của người làm ra hạt gạo. *Đi cấy* (2 lần) sự khác biệt hành động đi cấy của mình với người khác.

Câu 2. Tìm điệp ngữ trong đoạn văn sau và nói rõ đây là những dạng điệp ngữ gì.

Vậy mà giờ đây, anh em tôi sắp phải *xa nhau*. Có thể *xa nhau* mãi mãi. Lạy trời đây chỉ là *một giấc mơ*. Một *giấc mơ* thôi.

(Khánh Hòa)

- Xa nhau... xa nhau... => điệp ngữ cách quãng.
- Một giấc mơ. Một giấc mơ => điệp ngữ vòng tròn.

Câu 3. Theo em, đoạn văn sau đây, việc lặp đi lặp lại một số từ ngữ có tác dụng biểu cảm hay không?

Việc lặp đi lặp lại một số từ ngữ trong đoạn văn không có tác dụng biểu cảm, bởi vì sự lặp lại đó không phải do dụng ý nghệ thuật, mà do sự vụng về của người viết.

- *Sửa lại:*

Mảnh vườn phía sau nhà em trồng rất nhiều loài hoa: Cúc, thược dược, đồng tiền, hoa hồng và cả lay ơn nữa. Ngày Quốc tế phụ nữ em hái hoa tặng mẹ và tặng chị..

Câu 4. Hãy viết đoạn văn ngắn có sử dụng điệp ngữ.

Ngày mai, ngày khai giảng năm học mới, em bồn chồn thao thức, nghĩ đến giây phút đứng ở sân trường nhìn lá cờ đỏ bay phấp phới và nghe tiếng trống giục giã tung bừng chào mừng năm học mới.. mà thấy háo hức vô cùng... *Ngày mai... Ngày mai* sẽ đến.